

spørgsmålet afgøres ved en sædvanlig bevisvurdering, der bl.a. må bero på, om der består eller har bestået et samlivsforhold mellem parterne.

Der henvises til lovforslagets §§ 6 og 17 og til bemærkningerne til disse bestemmelser.

2.9. Afgørende hensyn taler imod, at en mand kan blive barnets far

2.9.1. Gældende ret

Der findes ikke i gældende ret regler om, at en mand ikke kan blive far til et barn, fordi afgørende hensyn til barnet taler imod det.

Derimod findes der regler, som fritager moderen for pligten til at give oplysning om faderskabsmuligheder. Efter lovens § 10, stk. 2, kan moderen således fritages for oplysningspligt, medmindre det må anses for stridende mod barnets tarv, at faderskabet ikke oplyses. Bestemmelsen, der bl.a. finder anvendelse i tilfælde, hvor moderen er blevet gravid ved en sædelighedsforbrydelse, er nærmere omtalt ovenfor under pkt. 2.7.1.

2.9.2. Børnelovsudvalgets overvejelser

Børnelovsudvalget har fundet, at der under hensyn til, at moderens oplysningspligt gøres generel, og at der indføres en generel »søgsmålsret« for mænd, er behov for regler om, hvornår en mand undtagelsesvis ikke kan blive barnets far.

Efter udvalgets opfattelse bør vægten her lægges på, om manden har begået et strafbart forhold i forbindelse med barnets undfangelse, jf. straffelovens § 210 (incest) og §§ 216-224 (voldtægt og andre kønsfrie forbrydelser).

Efter udvalgets opfattelse bør faderskab i incesttilfælde afskæres, uanset om moderen fremsætter begæring om det. I tilfælde af voldtægt eller andre tilsvarende kønsfrie forbrydelser bør afskærelse af faderskab efter udvalgets opfattelse bero på, om moderen ønsker det. Udvalget har herved lagt vægt på, at der f.eks. i parforhold forekommer tilfælde af voldtægt, hvor samlivet efterfølgende genoptages.

Efter udvalgets opfattelse bør andre strafbare forhold som f.eks. manddrab ikke afskæres fra fastslåelse af faderskab. Udvalget har i den forbindelse peget på, at den omstændighed, at faderskab fastslås, ikke er ensbetydende med, at de forskellige retsvirkninger heraf indtræder i fuldt omfang. Udvalget anfører som eksempel, at retten til samvær efter § 17, stk. 3, i lov om forældremyndighed og samvær kan nægtes, hvis det er påkrævet af hensyn til barnet.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt nærmere til betænkningen, side 52 ff.

2.9.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i, at der med den foreslåede ordning - hvorefter moderen pålægges en skærpet oplysningspligt, og mænd, der i konceptionsperioden har haft seksuelt forhold til moderen, tillægges ret til at få prøvet faderskabsspørgsmålet - er behov for regler om, at faderskab i særlige tilfælde kan afskæres.

Endvidere er Justitsministeriet enig i, at afskæring alene bør kunne finde sted, hvor afgørende hensyn til barnet taler for det. Lovgivningen bør således efter Justitsministeriets opfattelse kun i ganske særlige tilfælde afskæres en mand, der genetisk er barnets far, fra at få sit faderskab fastslået.

Justitsministeriet kan på den baggrund tiltræde, at en sådan bestemmelse kun bør finde anvendelse, hvor barnet er undfanget ved et strafbart forhold fra faderens side. Det må her bl.a. komme i betragtning, hvilken karakter det strafbare forhold har, og hvilken indstilling barnets mor har til spørgsmålet. Er barnet undfanget ved incest, jf. straffelovens § 210, vil afgørende hensyn formentlig altid tale imod, at den pågældende bliver far til barnet.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede bestemmelse i § 10 og bemærkningerne hertil.

Det må, som anført af udvalget, fremhæves, at den omstændighed, at faderskabet fastslås, ikke er ensbetydende med, at de forskellige retsvirkninger af faderskabet altid vil indtræde fuldt ud. Samvær kan f.eks. nægtes efter § 17, stk. 3, i lov om forældremyndighed og samvær, hvis dette er påkrævet af hensyn til barnet.

2.10. Socialt og genetisk faderskab

2.10.1. Gældende ret

Børneloven indeholder ikke i dag udtrykkelige regler om såkaldt socialt faderskab, jf. om dette begreb ovenfor pkt. 2.1.

I vidt omfang er de gældende regler imidlertid ikke til hinder for, at en mand, som ikke er barnets genetiske far, men som fungerer - eller påtænkes at skulle fungere - som barnets sociale far, også bliver dets retlige far.

Pater est-reglen i lovens § 2 og navnlig passivitetsreglen i § 3 indebærer således, at ægtefæller kan vælge at lade ægtemanden blive barnets retlige far, selv om en eller begge parter ved eller må gå ud fra, at en anden mand er den genetiske far.

På samme måde har moderen til et barn uden for ægteskab i princippet mulighed for at vedtage faderskabet med en hvilken som helst mand. Oplyser moderen over for statsamtet, at hun i konceptionsperioden kun har haft samleje med én bestemt mand, og anerkender denne faderskabet, bliver han far til bar-